

DOM IN SVET

LETNIK 40

V LJUBLJANI, 15. NOVEMBRA 1927

ŠTEVILKA 8

Franc Tratnik: Moja mati

Pometači

Janez Jalen

Metla je čudna kosa. Nikoli je ni treba nabrusiti, pa vseeno dobro odriva redi. — Joštan! Joštan!«

Sam nad sabo je zmajeval z glavo.

»Bi jo vrgel za plot, metlo, saj nič nimam opraviti na svetu; pa živ, hudimana, ne morem v zemljo.«

Opoldne si je še kupil hlebček kruha. Suh kruh in stare škrbaste čeljusti! Žaganje ne more biti bolj pusto.

»Za večerjo, Joštan, boš sam sebi voščil lahko noč. Nič ne de. Saj je danes petek in post. V starovernih časih so se tudi v soboto postili. Joštan, udari jo po starem! Ob kruhu in vodi. Ne laži sam sebi, Joštan, na stare dni. Ob sami vodi boš. Še si korenina, čeprav levo nogo vlačiš za sabo kakor mrtvo poleno.

Današnjega izpestovanega sveta bi bilo že do malice konec.

Jutri pod noč bo denar, kar ga bo. Pri Katri pod kostanji si boš zamočil grlo, Joštan. In okisana pljučka! Že dolgo jih nisem, zato mi sape zmanjkuje.

Eno je udarila. Dvignil se je iz veneče jesenske trave, uravnal levo nogo in se, opirajoč se na metlo, uravnovesil.

»Joštan! Jutri zvečer boš spet fant, čeprav je metla beraška kosa.«

Po strani, po fantovsko je potisnil na ajdovo zrno pretisnjen klobuk. Novega je kupil pred leti; vsa druga obleka ni bila njemu umerjena.

Zastavil je na ovinku. Kakor suho zlato je pošumevalo pod brezovim omelom odpadlo lipovo listje.

»Hudimana! Izpod listja je že večkrat metla brsnila kaj takega, da je bilo vredno pobrati. Joštan, če najdeš le za pol hlebčka, bo jutrišnji dan precej kratkočasnejši.«

Enakomerno je pošumevala metla.

»Prosit pa ne! V mestu ne! Gosposke babe preveč s pijancem časte. Dedci pa — več bi bilo lahko gospodov, ko vsi znajo pridigovati.«

Kakor bi človeka zibal, je pošumevala metla. Solnce je gorko grelo v hrbet in Joštan bi bil najrajši legel nazaj v travo.

»Boš izbrskal tu v predmestju izpod listja kaj. Kdo naj pa izgubi? Beračija.«

Sama je drsela metla in kakor majhnega otroka je vodila Joštana za sabo.

Kakor sto in stokrat je zopet omelo odrinilo mrtvo listje. Pobrale pa niso brezove mladike v cesto prihojenega, z dražljivimi barvami pretiskanega, na štiri vogle obrezanega papirja. Z dlanjo bi skoraj vsega pokril.

»Bankovec!«

Sama je brsnila metla listje nazaj. Še ozreti se ni upal Joštan, da bi ne opazili njegove sreče z vrečo predpasani Brvar in Nagode pod okroglim trdim klobukom in Skvarča v obnošeni salonski suknji in Peter